

Årsmelding for fylkesbiblioteksjefkollegiet perioden 2023-2024

Årsmeldingen beskriver ikke alle saker som kollegiet har jobbet med, men gjengir de viktigste sakene for perioden 20. oktober 2023 – 18. oktober 2024.

[Mandat for fylkesbiblioteksjefkollegiet](#) ble vedtatt av fylkeskulturdirektørene i møte 21. juni 2024.

Arbeidsutvalget 2023-24

Britt Ellingsdalen (Rogaland) , leder
Tone Nyseter (Innlandet)
Nina Stenbro (Agder)
Anita Munch Kulset (Nordland)

Møter

- **Arbeidsutvalget** (heretter kalt AU) har hatt 11 møter i perioden. Alle møter har foregått digitalt, sakslister og referater legges ut i Teams, under Rogaland fylkeskommune.
- **Kollegiet** har hatt 8 møter i perioden. To møter har vært fysiske, de andre møtene har foregått digitalt. Ansvar for innkalling, sakslister og referater går på rundgang i kollegiet. Møtereferater legges ut i Teams (under Rogaland fylkeskommune) og publiseres offentlig på bibliotekutvikling.no [Fylkesbibliotekene - Fylkesbiblioteksjefkollegiet \(bibliotekutvikling.no\)](http://Fylkesbibliotekene - Fylkesbiblioteksjefkollegiet (bibliotekutvikling.no))
- **Møter med Nasjonalbiblioteket (NB)**
Det årlige dialogmøtet med NB ble gjennomført 17. september 2024, i NBs lokaler i Oslo. Avdeling for bibliotekutvikling har vært invitert inn på to digitale fylkesbiblioteksjefsmøter. AU har ikke hatt noen egne møter med Avdeling for bibliotekutvikling i perioden.
- **Møter med fylkeskultursjefkollegiet**
I perioden har leder for AU møtt i to digitale møter med fylkeskulturdirktørkollegiet, 3. november 2023 med tema digital infrastruktur og 21. juni 2024 med tema Bibliotek 24 og mandat for fagnettverket for bibliotek.

Fylkeskulturdirktørkollegiets kontaktperson mot fylkesbibliotekene, Heidi Iren Wedlog Olsen (Møre og Romsdal), har møtt i to AU-møter og ett fylkesbiblioteksjefsmøte (17. Oktober) i perioden.

- **Møter i Bibliotekparaplyen**
Bibliotekparaplyen er et nettverk for organisasjoner som jobber i bibliotekfeltet. I perioden har det vært gjennomført ett møte i Bibliotekparaplyen (19. juni 2024). Målet med møtene er gjensidig informasjonsutveksling og drøfting av saker som har felles interesse.

Faglige innspill

- [Folkebibliotekene i Norge 2024: Statusrapport om bemanning og kvalitet](#). Utarbeidet av Marius Græsby ved Innlandet fylkesbibliotek.
- [Innspill til strategi for å styrke motstandskraften mot desinformasjon](#) (28. juni 2024, signert åtte fylkesbiblioteksjefer).
- Skolebiblioteknotat – igangsatt (Vestland, Møre og Romsdal, Trøndelag)
- Nasjonal strategi for en åpen og opplyst offentlig samtale – igangsatt (Elin Golten, Vestland)

Koordineringsoppgaver

Digitale fylkesbibliotektreff

Digitale fylkesbibliotektreff er gjennomført hver 6te uke, totalt 7. Ansvaret for gjennomføring av det enkelte møte er lagt til fylkesbibliotekene. Formålet med disse møtene er informasjonsutveksling på tvers av fylkene.

Bibliotekfaglige ressurs- og arbeidsgrupper på tvers av fylkeskommunene

- Ressursgruppe for kompetansebanken (tidligere ressursgruppe for e-læring)
Leder: Marius Græsby (Innlandet)
[Mandat](#) lagt fram for kollegiet mai 2023
- Nasjonal utviklingsgruppe for bibliotek i videregående skole.
Ledergruppe: Åse Haugland (Agder), Elin Westgård Hansen (Buskerud), Mette Langeland (Rogaland)
Mandat: Bidra til å løfte bibliotekene i videregående skolene når det gjelder strategi, planarbeid, politikk, faglighet og utvikling, gjennom felles engasjement, erfaringsdeling og samarbeid.

Viktige saker 2024: Ny opplæringsforskrift – skolebibliotekene er styrket, VGS-statistikk – skal fylkene videreføre denne, når NB har sluppet taket?

- E-bokgruppa
Uformelt nettverk, møtes digitalt ved behov
Leder: Marius Græsby (Innlandet)
Viktig sak 2024: Bokbasen la ned Allbok april 2024, dermed er Rogaland og Oslo nå også Bookbites-fylker, og Bookbites er per nå eneste leverandør i det norske markedet.
- Nasjonalt nettverk for Shared reading
Formelt nettverk/arbeidsgruppe
Leder: Åshild Widerøe, Møre og Romsdal
- Leselyst med dei minste (FiF)
Formell arbeidsgruppe, opprettet av FiF. Opprinnelig gruppe ledet av Siv Merete Hatlem er oppløst, og en ny og mindre gruppe skal etableres for fase 2 av FiF.
Leder: Astrid Sundset Moe, Vestland

- Fylkesnettverk for digital opplæring og inkludering (FiF)
Leder: Kristin Storvig
- Demensvennlige bibliotek
Etablert september 2024
Leder: Vestland eller Trøndelag

Samarbeid på tvers av fylkene

2023/2024 har vært preget av gjenopprettelsen av Troms, Finnmark, Vestfold, Telemark som selvstendige fylker med nye fylkesbiblioteksjefer, ny fylkesbiblioteksjef i Oslo og opprettelsen av det fylkeskommunale oppgavefellesskapet [Fylkesbiblioteket Akershus, Buskerud og Østfold](#), det første formelt forpliktende samarbeidet om bibliotekutvikling på regionalt nivå.

Formidlingskompetanse i folkebibliotek

<https://bibliotekutvikling.no/formidlingskompetanse/>

Prosjektleder: Kristin Storvig, Trøndelag

Prosjektet Formidlingskompetanse i folkebibliotek er et samarbeid mellom alle fylker, unntatt Oslo. Prosjektet er støttet av Nasjonalbiblioteket med 3 millioner kroner årlig i 2021-22 (FiF 1) og 1,5 millioner årlig i 2023-24 (FiF 2). Fylkesbibliotekenes årlige andel er 300 000,- per fylke i hele prosjektperioden. Våren 2023 leverte prosjektet en revidert handlingsplan for perioden 23/24. Fylkesbiblioteksjefskollegiet er styringsgruppe for prosjektet.

FiF har i 2024 blant annet fullført kursturné om Lesersørvis til barn, gjennomført konferansen «Sammen om lesekultur» og webinarrekke om «Leselyst med dei minste», publisert [Nettkurs Bærekraftbiblioteket](#), videreført Digitalt påfyll, forberedt Bibliobattles i hele landet og bidratt til fortsatt spredning av Tøyveskebiblioteket. Det er jobbet videre med Kompetansebanken, nettkurs om Lesersørvis til barn, nettkurs om forfattersamtaler, startpakke om samlesing/shared reading for ungdom og bibliotekenes rolle innen digital inkludering og opplæring. *Kulturfondstafetten* er videreført som et frittstående tiltak under FiF, delfinansiert via prosjektmidler fra Kulturrådet. Prosjektleder og prosjektgruppa utreder veien videre for fylkesbibliotekenes kompetansesamarbeid etter FiF. Nasjonalbiblioteket har godkjent forlengelse av prosjektet innenfor eksisterende rammer til 1. juli 2025.

Digin/Bibliotek24

bibliotek24.no

Prosjektleder: Trygve Kikut, Vestfold

Prosjektet tar sikte på å etablere en modell for felles anskaffelse og drift av digitale innholdstjenester i bibliotek, samt markedsføring, statistikk, kursing av ansatte og teknisk utvikling knyttet til sluttbrukerens opplevelse av innholdstjenestene, samt profesjonalisere anskaffelser og å styrke forbrukermakten til bibliotekene.

Prosjektet eies av Vestfold fylkesbibliotek, med Rogaland, Agder, Viken i styringsgruppe og de samme fylkene pluss Deichman i prosjektgruppe. Alle fylkene er med som samarbeidspartnere.

Januar 2023 gikk Bibliotek24 i drift med 6 leverandøravtaler, 305 kommuner og 148 videregående skoler som kunder. Sammenlignet med tidligere avtaler har Bibliotek24 spart sektoren for minst 4 millioner i første driftsår. I 2024 har driften blitt videreført med en ekstra leverandør og 2 nye produkter. Antall kunder og besparelser var stabilt og økenede.

Drift og finansiering: Den opprinnelige planen var å opprette et fylkeskommunalt IKS for varig drift fra 2024. Dette ble lagt fram politisk som en orienteringssak i alle fylkene våren 2023. I løpet av sommeren er planen justert, og det er besluttet å opprettholde Bibliotek24 som et prosjekt i ytterligere ett år, med etablering av fast driftsstruktur fra 2025. I 2024 ble Thomas Grønli ansatt som spesialkonsulent i Bibliotek24. Høsten 2024 presenteres alle landets fylker med en sak om strategisk samarbeid med Bibliotek24 gjennom KS Digital. KS vedtar i desember hvorvidt de kan ta Bibliotek24 inn som en tjeneste de leverer.

Formidling av forskningsbasert kunnskap i folkebibliotek

Kontaktperson for fylkesbibliotekene: Christine Eidset (ABØ)

[Søknad på Bibliotekutvikling.no](#)

Prosjektet *Kompetanseløft for formidling av forskningsbasert kunnskap i folkebibliotek* er et 2-årig prosjekt som mottok støtte fra Nasjonalbiblioteket i 2023. Prosjektet er et samarbeid mellom OsloMet og fylkesbibliotekene i landet. Prosjektet er todelt og omfatter utvikling og [opprettelse av et videreutdanningsemne på 10 studiepoeng](#) (formell kompetanseheving) og gjennomføring av regionale workshoper i samarbeid med fylkesbibliotekene (uformell kompetanseheving).

Videreutdanningsemnet *Åpen forskning og vitenskapelig kommunikasjon i folkebibliotek* gjennomføres høsten 2024 med 39 aktive studenter.

Per d.d. er det blitt avholdt regionale workshoper i syv fylker, med totalt 267 deltakere. Gjenstående fylker gjennomfører i løpet av høsten 24 og våren 25.

Fjernlån

Som følge av fylkesbibliotekenes [Fjernlånsrapport 2022](#) reviderte Nasjonalbiblioteket de nasjonale retningslinjene for fjernlån høsten 2023. Vinteren 23/24 har fylkene jobbet med å forankre retningslinjene i bibliotekene. Nasjonalbiblioteket vil evaluere etter hvert.

Felles søknader på Aktiv formidling 2024

10 fylker sendte felles søknad på aktiv formidling for sine kommuner, etter at Nasjonalbiblioteket oppfordret til denne arbeidsmåten.

Forprosjekt for felles nasjonal formidlingsløsning

<https://bibliotekutvikling.no/felles-formidlingslosning/>

Mål: utarbeide en kravspesifikasjon til en felles formidlingsløsning for folkebibliotekene i Norge

Prosjektgruppe: Bjørn Kjetil Fredriksen, Rogaland fylkesbibliotek, Camilla Grindheim Larsen, Bergen bibliotek, Geirr Karlsen, Øvre Eiker bibliotek og Marie Johansen, Deichman bibliotek

Styringsgruppe: fylkesbiblioteksjefene ved AU og storbybibliotekene ved Trine O. Schønning, Bærum bibliotek og Jørgen Hovde, Drammen bibliotek.

Prosjektgruppen leverte rapport 1. juli 2024, med innspill fra 300 kommuner og 9 fylker. Rapporten er en del av beslutningsgrunnlaget når Nasjonalbiblioteket bestemmer seg for veien videre.

Bibliotekets litteraturpris

Koordinator: Kristin Storvig

Storbybibliotekene inviterte fylkesbibliotekene til samarbeid om bibliotekets litteraturpris (fylkesbiblioteksjefsmøte 23. januar, sak 2).

Fylkesbibliotekstatistikken - revisjon

Arbeidsgruppe (nedsatt september 2024): Nina Stenbro, Agder, Hildegunn Hestnes, Trøndelag, Silje Eggum, Vestfold

Nye nettkurs fra fylkesbibliotekene

Kursene finnes i [Kompetansebanken](#).

Introkurs for nye biblioteksjefer

Prosjekteier: Trøndelag

Leder: Arnhild Tveikra

Alle fylkene er involvert i arbeidet.

Lanseres som e-læringskurs oktober 2024. Samarbeidet om digitale kursrekker med utgangspunkt i e-læringskurset fortsetter.

Prosjektarbeid i bibliotek

Prosjekteier: Innlandet

Leder: Silje G. Torp

Samarbeidspartnere: Møre og Romsdal, Bergen offentlige og Rogaland

Lær å bruke bærekraftbiblioteket

Prosjekteier: Trøndelag

Leder: Malin Kvam

Samarbeidspartnere: Barnebokinstituttet og FN-sambandet

KI, kildebevissthet og kritisk mediebruk

Prosjekteier: Rogaland

Leder: Britt Ellingsdalen

Samarbeidspartnere: Trøndelag, Møre og Romsdal, Vestland, Telemark, Innlandet, Sandnes bibliotek og Tenk/faktisk.no

Lanseres desember 2024